

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VIII. Argumenta quædam contra objecta materialia Spei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

ceps est divinæ naturæ per gratiam, ad ipsos etiam peccatores propter Deum amandos, ut dicitur infra Disp. 36. sect. 1. & 3. ita quærimus an Spes se extendat ad alia objecta præter beatitudinem.

III. Certum est primò, bona corporalia, seu corporis non posse propriè & perfectè sperari virtute Spei Theologicæ, nisi prout dicunt ordinem ad spiritualia, ipsisque deserviunt: sicut enim divitiæ v. g. vel sanitas non petuntur à Deo, nisi in ordine ad animam, ita neque per Spem nisi sub hac ratione sperari possunt: si autem prudenter credantur fore utilia ad adeptionem supernæ felicitatis, rectè poterunt sperari: ita D. Thom. art. 2. ad 2. ubi Bannez, Aragon, & alii.

IV. Probatur: Ista enim licet à Deo in oratione Dominicâ petuntur sub hac ratione, juxta sanctum Augustinum supra, ut scilicet, *Hu sufficienter adjuti sempiterna fiducialius appetamus*; ut ait Ecclesia, ergo & sperari possunt, cum spes & fiducia maximè requirantur, ut oratio sit perfecta.

V. Certum est secundò, licet Spes primariò versetur circa beatitudinem animæ, posse tamen versari circa resurrectionem corporis, & ejus gloriam; quòd enim hæc sit objectum materiale Spei, dubitari non potest, cum passim in Scripturâ habeatur, & Job. cap. 19. v. 25. dicat: *Scio quòd in novissimo die de terrâ surrecturus sum, & in carne meâ videbo Deum meum: reposita est hac spes mea in sinu meo; & habetur in Symbolo Nicæno, Expecto resurrectionem, & vitam venturi sæculi.* Ratio est quia beatitudo corporis est nobis à Deo promissa, ut constat Joan. c. 6. & pertinet ad complementum beatitudinis animæ, licet non sit immediata possessio Dei, & consequenter ad materiale objectum spectat, non ad formale, cum sit potius complementum illius, & ideo propter illud speratur.

VI. Dicendum tertio, remissionem peccatorum & auxilia omnia ac media necessaria ad consequendam salutem, posse sperari ut objectum materiale Spei, modò exiis sint, quæ omnibus concedi solent, imò & specialia quadam, modò prudenter existimentur conducere ad æternam salutem. Prior pars constat, ea quippe omnia per se requiruntur ad formale objectum, & consequenter ad illud ex se ordinantur, promittuntur etiam à Deo, ergo qui efficaciter sperat beatitudinem, sperare quoque debet à Deo media & auxilia, sine quibus obtineri non potest. Unde Trident. supra, dixit peccatores per Spem erigi ad veniam consequendam, quia est peccatori medium necessarium ad beatitudinem: hæc autem omnia dicuntur materialia objecta, ut rectè Divus Thomas hic, art. 2. quia non sperantur primariò & propter se, sed ut subsunt formali, vel ut danda à Deo propter beatitudinem, seu Deum ipsum.

VII. Dixi quadam etiam peculiaria auxilia sperari posse, si prudenter existimentur conducere ad beatitudinem, & ita cadere sub objecto formali Spei; si enim quis peteret rem aliquam extra communem ordinem, & soli Virgini vel Apostolis concessam, talis esset potius imprudens, & præsumptuosa petitio, nec Spes Theologica ad eam concurreret, nisi fortè esset specialiter alicui à Deo promissum, tunc enim sperari posset, ut constat ad Rom. 4. ubi dicitur Abrahamum in ultimâ suâ & uxoris senectute sperasse semen suum multiplicandum à Deo sicut stellâs

cæli, & arenam maris, quamvis hoc non esset necessarium ad beatitudinem consequendam, quia scilicet fuerat à Deo promissum. Idem esset de auxiliis abundantioribus, quæ à Deo promittuntur omnibus, qui benè acceptis utuntur, cum illa valdè conducant ad augmentum gratiæ & gloriæ: unde possumus & debemus illa sperare à Deo, inquit Aragon hic, conclusione 3. ex D. Thoma, art. 2. ad 2.

Secunda ergo pars, licet non sit adeo certa sicut prior, sic tamen ostendi potest primò: sint verbi gratia prædicta bona specialia non promissa, vel palma martyrii, vel liberatio ab aliquo morbo, aut gravi tribulatione temporali: quòd hæc sperari possunt colligi videtur ex Dan. 13. ubi Susanna cum judicio sisteretur, dicitur suspensisse in cælum, *erat enim cor ejus fiduciam habens in Deo, & sperabat se liberandam, cum tamen ea liberatio nec esset necessaria ad salutem æternam, nec illi esset promissa: item Psalm. 36. dicitur: Revela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet: ubi non est sermo de re necessariâ ad salutem, sed de liberatione à quacumque tribulatione, quæ tamen dicitur speranda à solo Deo, ut denotetur sermonem illic esse de Spe Theologicâ.*

Secundò probatur, bona quippe temporalia ut diximus, possunt esse objectum Spei, in quantum conducere possunt ad beatitudinem, ergo & prædicta beneficia specialia, bona enim temporalia nec sunt necessaria, nec à Deo fidelibus promissa, imò sæpè quis salutem temporalem sperat, quam Deus decrevit illi non conferre, ergo sufficit quòd prudenter existimentur conducere ad salutem æternam, ut à Deo sperari possint. Denique probatur, quia quòd quis prudenter postulat à Deo, potest etiam prudenter ab eo sperare, sed prædicta bona à Deo prudenter postulantur, ut constat ex usu fidelium, ergo.

Quòd prædictor sperari possint auxilia abundantiora.

VIII. Quomodo extraor dinaria quadam inter dantur sperantur, non pertinentia ad vitam æternam.

IX. Declaratur quo pacto bona temporalia sperari possint à Deo.

SECTIO OCTAVA.

Argumenta quadam contra objecta materialia Spei.

OBJECTES primò: Spes tendere nequit in objectum, nisi Fides illud proponat ut concedendum à Deo, modo per hominem non steterit, sed Fides non potest proponere palmam Martyrii esse mihi concedendam, quantumcumque illam desiderem, quia Deus hoc non revelavit, ergo: Respondeo, objectum formale Spei & media necessaria ad salutem proponi quidem per Fidem, at verò ad sperandum aliquod objectum materiale sufficit quòd illud proponatur per prudentiam supernaturalem: sic enim objectum formale Charitatis proponitur per Fidem, plura verò objecta materialia proponuntur à prudentia, ut v. g. quòd hoc vel illud negotium dignum sit, ut propter amorem Dei geratur.

Objicitur secundò: Spes Theologica est certa; si autem sperare posset prædicta bona esset incerta quia aliquando speraret id quòd Deus decrevit non conferre, etiam si per hominem non steterit. Confirmatur, quia sæpè non apponitur illa conditio, si Deo placuerit, ergo tunc saltem non appetuntur hæc bona per Spem. Respondeo de certitudine Spei latius infra: modò dico certitudinem ejus prout tendit ad objectum formale & media necessaria, & ad promissa à Deo, defumi ex Fide,

I. Ad objectum aliquod materiale sperandum, sufficit quòd proponatur per prudentiam supernaturalem.

II. Diverso modo procedendum de quibusdam objectis Spei, & de aliis quoad declarandam ejus certitudinem.

Tom. II.

Non est explicitè necessaria hac conditio, Si Deo placuerit.

ex Fide, & ita esse infallibilem: quoad alia ver objecta defumitur ejus certitudo ex prudent quæ etiam est certa licet dicitur aliquid esse sperandum, quod revera non sit obtinendum, quia adhuc potest prudenter in eo sperando procedi. Ad confirmationem respondeo: Non opus esse in petendis & sperandis hujusmodi donis supernaturalibus semper explicitè apponere conditionem illam: Si Deo placuerit, nam eo ipso quod actus petendi & sperandi sit honestus, quia prudenter existimatur res, quæ petitur conducere ad salutem æternam, jam præsupponitur intrinsicè imbibita ibi talis conditio.

I. Ad proprium actum Spei attingi ab eo debet, non materiale tantum ejus objectum, sed etiam formale.

Quæres, an eodem actu, quo quis sperat objectum materiale, possit vel debeat etiam sperare objectum formale, idque explicitè, vel implicitè tantum. Respondeo juxta ea, quæ dixi supra in materiâ de Fide, ad Spem Theologicam requiri, ut eodem actu, quo quis sperat objectum materiale quâ tale, speret etiam objectum formale, & propter illud moneatur ad sperandum objectum materiale, quidquid sit modò an moveri quis possit ad sperandum idem objectum materiale propter intrinsicam, & speciale ejus bonitatem, de quo Sectione sequente.

IV. Objic. Cum plura objecta materialia habeant diversam specie bonitatis, sequi esse diversas species virtutis Spei.

Objicitur tertio: Ex dictis sequi videtur dari plures virtutes Spei, patet consequentia, hæc enim omnia sperari possunt per Spem Theologicam, non per eandem, ergo per diversas: Minor probatur, bonitas siquidem, quæ relucet in gloriâ corporis exempli gratia distincta est ab eâ, quam habet beatitudo & secundum hanc speratur, ergo ille actus respicit distinctam rationem, ab actu, qui respicit beatitudinem, & consequenter erit distincta Spes, vel saltem ea non habebit unam rationem formalem indivisibilem. Hæc objectio petit Sectionem sequentem.

SECTIO NONA.

An Spes omnia materialia sua objecta sub unâ indivisibili ratione respiciat?

I. An sperare aliquo modo possimus in Sanctis.

Hic etiam dicitur qua ratione liceat fiduciam aliquam in Sanctis reponere, de quo Divus Thomas hic, art. 4. quærens an quis possit sperare in homine: cum enim dictum sit Spem Deo inniti ut efficienti, & concedenti beatitudinem, videndum restat an & quo pacto possit alteri etiam inniti.

II. Error Pelagianorum Spem dicentium inniti Solis virtutis natura.

Antequam meam hac in re sententiam proponam: Notandum duos extremos errores in præfenti cavendos, alterum Pelagianorum dicentium Spem nostram inniti nostris meritis & operibus, ex solo libero arbitrio factis, sine gratiâ Dei, & propter illa sola nos posse beatitudinem sperare: Contra quem dictum est Tomo præcedente, in materiâ de gratiâ. Alterum Lutheranorum asserentium, nullo modo Spem beatitudinis inniti nostris operibus, etiam ex gratiâ factis, sed nec invocationi aut precibus Sanctorum, imò magnam injuriam irrogari Deo asserunt, invocando Sanctos, & fiduciam ullam in eorum precibus ponendo.

III. De Fide est Sanctos esse invocandos.

Contra hunc etiam errorem disputari solet 1. 2. quæst. 114. art. 3. ubi Vasquez d. 213. cap. 7. & infra quæst. 83. art. 4. in materiâ de Oratione, ubi ostenditur de Fide esse Sanctos esse invocan-

dos, & eorum precibus nos juvari. Videri etiam potest quoad merita nostra Concilium Trident. sess. 6. cap. 16. & can. 26. Quoad Sanctorum erò invocationem sess. 22. cap. 3. & sess. 25. cap. 1 & 2.

Omnia quæ ad hanc veritatem improbandam adducunt hæretici, etsi contra Pelagianos faciant, ipsos tamen non juvant, solum namque ostendunt Spem beatitudinis non esse collocandam in homine, vel in aliquâ aliâ creaturâ, tanquam in causâ primariâ & principali, quæ nos possit ad eam independentem à Deo perducere, quo modo soli Deo confidendum, qui solus sine creaturâ potest beatificare, non tamen probant non posse nos vel in nostris operibus, vel Sanctorum precibus Spem aliquam collocare tanquam in causis secundariis & instrumentis adjutantibus, ac Deum inclinantibus modo statim explicando, de quo optimè Valentia hic, punct. 1. ubi illud fusè ex Scripturâ & Patribus probat.

Ratio autem est, Spes siquidem nostra inniti aliquo modo potest iis omnibus, quæ nos ad beatitudinem adjuvant, vel ut causæ, vel ut media, sed talia sunt opera nostra meritoria, & invocationes Sanctorum, ut constat Tobia 4. vers. 12. dum dicitur: Fiducia magna erit coram Deo eleemosyna. Theologi etiam 1. parte docent prædestinationem nostram juvari precibus Sanctorum quoad consecutionem beatitudinis. Hinc Divus Petrus Epist. 2. cap. 1. ait: Satagite ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciat. Quo etiam sensu accipienda sunt verba Divi Augustini, Bernardi, & aliorum Patrum, cum dicunt Beatissimam Virginem esse unicam Spem nostram, & totam rationem sperandi; non enim intendunt ipsam esse causam principalem nostræ Spei, sed ita loquuntur, ut excellentiam intercessionis illius declarent.

Dicendum itaque existimo, Spem Theologicam objecta omnia respicere sub respectu ad beatitudinem, ita ut in omni actu (ut supra dicebam) ipsa beatitudo sit ratio formalis movens & determinans ad omnia alia amanda, quæ propter beatitudinem amantur. Deinde dico, Spem ita Deo inniti, ut ipse sit ratio formalis cur etiam innitatur Sanctis, ita ut si quid in Sanctis speretur, ut ille actus sit Spei Theologicæ, in tantum illis debeat inniti, in quantum innititur Deo propter quem speramus in Sanctis, ut instrumentis ejus principaliter agentis, propter quæ ipse statuit nobis aliquid conferre. Hoc sufficienter probatum est in Sectionibus præcedentibus.

Per hæc constat ad objectionem positam in fine Sectionis præcedentis; bona enim creata dupliciter sperari seu desiderari possunt, primo quantum dicunt ordinem ad beatitudinem & ad illam conducunt: Secundo ut sunt in se aliquid absolute. Primo modo sperantur Spe Theologicâ, secundo modo actu alterius virtutis, illius scilicet, cujus ratio formalis movet, vel si nullius in particulari ratio formaliter attingatur, putant aliqui fore actum alicujus particularis Spei, non Theologicæ, de qua proinde parum curant Theologi.

Quæret fortè aliquis, an sicut datur habitus distinctus à religione ad Sanctos colendos suo proprio cultu Dulie, & habitus distinctus à Charitate ad amicitiam incundam cum bonis, ita ad detur habitus à Spe Theologicâ distinctus ad sperandum in Sanctis, & ad sperandum alia supernaturalia dona à beatitudine distincta. Quoad primum

nosq. eorum precibus juvari.

IV. In Deo solo tanquam in causâ primariâ & principali ponenda fiducia.

Lo Sanctis tamen secundariè potest Spei aliqua reponi.

V. Variè ostenditur posse Spem nostram alius à Deo minus principaliter inniti.

Quo sensu dicat Patres Beatissimam Virginem esse unicam Spem nostram.

VI. Spes respicit objecta omnia in ordine ad beatitudinem.

Deus est ratio formalis cur speramus in Sanctis.

VII. Bona creata sperari possunt, & prout conducunt ad beatitudinem, & prout sunt aliquid absolute.

VIII. Verum datur habitus distinctus à Spe Theologicâ, ad sperandum in Sanctis.